

NFS VERKSAMHETSPLAN 2012

INLEDNING

Nordens Fackliga Samorganisation, NFS; bildades 1972 och firar alltså 40-årsjubileum under 2012. Ett bra tillfälle att fira jubileet ges vid höstens verksamhetskonferens, där NFS både kan dra lärdomar av det förflutna och samtidigt blicka framåt mot nya mål och visioner.

NFS' uppgift är att trygga ett nära samarbete mellan de anslutna medlemsorganisationerna. Samarbetet ska främja de fackligt organiserades intresse i vid mening, genom erfarenhetsutbyte, samverkan kring gemensamma mål och påverkansarbete. Grunden för samarbetet är alltid medlemsorganisationernas gemensamma intressen.

NFS vill främja ett hållbart arbetsliv, socialt, ekonomiskt och miljömässigt, i Norden, Europa och globalt. Detta innebär mer konkret att NFS vill utveckla och förstärka den nordiska samhällsmodellen med starka fackliga organisationer, kollektivavtal, ett flexibelt och kunskapsintensivt arbetsliv och en väl utbyggd generell välfärd. Denna modell har större möjligheter att framgångsrikt möta globaliseringens utmaningar, än samhällen som överutnyttjar människor och miljö.

Finanskrisen och de negativa effekter den får på sysselsättning och tillväxt är en stor utmaning för den fackliga rörelsen. Krisen har både en nationell, en nordisk och en europeisk/global dimension, med konsekvenser för löntagare på alla nivåer. För NFS handlar krisen i ett större perspektiv om att förhindra att den nordiska kollektivavtalsmodellen försvagas i krisens kölvatten. Det handlar också om att upprätthålla och utveckla de välfärdssystem och utbildningsinsatser som bidrar till trygghet och framtidstro för löntagarna i tider av snabba förändringar.

PRIORITERADE OMRÅDEN

NFS' övergripande mål är att värna de fackliga fri- och rättigheterna; att främja nordiskt, europeiskt och globalt samarbete som utgår ifrån arbetstagarnas rättigheter; att bidra till att den nordiska kollektivavtalsmodellen utvecklas och förstärks; samt att bidra till utvecklingen av fler, bättre och grönare jobb.

Utifrån de övergripande målen, kommer NFS under 2012 att särskilt prioritera arbete kring den nordiska kollektivavtalsmodellen, gröna jobb och grön ekonomi, samt arbetskraftens rörlighet i Norden, Europa och globalt.

För att genomföra arbetet mot dessa mål har NFS flera organ som kan jobba konkret med dessa frågor. Förutom styrelsen och presidiet, är det även Europautskottet, Strategigruppen, och ad hoc arbetsgrupper. Dessutom kan vi genom BASTUN arbeta med en del av NFS' prioriterade

frågor. Det finns inga geografiska gränser för NFS' prioriteringar som berör både Nordenarbetet och Östersjöfrågorna, likväl som Europaarbetet och det globala.

Grunden för NFS' prioriteringar och arbetsformer lades med Framtidsgruppens arbete. Denna verksamhetsplan utvecklar mer konkret vad arbetet med NFS' prioriterade frågor innebär under det kommande året.

Nordiska kollektivavtalsmodellen och europeiska minimilöner

Starka kollektivavtalsystem och starka välfärdssystem främjar tillväxt och konkurrenskraft. Det positiva sambandet mellan kollektivavtal, välfärd och tillväxt, samt vikten av facklig organisering av alla yrkesgrupper, ska vara ett genomgående tema som präglar NFS' samtliga frågeområden. Under 2012 kommer NFS dessutom att arbeta mer specifikt med att skapa förståelse och respekt för den nordiska kollektivavtalsmodellen på Europeanivå, i syfte att förhindra att EU lägger sig i lönebildningen nationellt. Europeiska perspektiv kring utbildningssatsningar och tjänstepensioner i kollektivavtal bör också dryftas inom NFS ramar.

Arbetsmarknadens reglering genom kollektivavtal bidrar till en fredlig arbetsmarknad och skapar flexibilitet genom bransch- och företagsanpassade problemlösningar. Samtidigt garanteras löntagarna rättigheter som i sin tur skapar en öppenhet för nödvändiga strukturförändringar. Kollektivavtalen är en av de grundpelare som den nordiska samhällsmodellen vilar på.

Diskussionerna kring europeiska minimilöner har varit heta i Europafacket EFS och det politiska trycket för minimilöner ökar nu även inom EUs institutioner. Frågan var uppe på Europafackets kongress i maj 2011 men hänsköts till ett europeiskt fackligt toppmöte (EFS vinterskola) i februari 2012. De nordiska facken har starkt motsatt sig införandet av europeiska minimilöner och inom NFS pågår nu förberedelser inför de kommande diskussionerna i Europafacket.

NFS har fått i uppdrag att samordna det nordiska förberedande arbetet, som bland annat går ut på att koordinera nordiska offensiva strategier i frågan om europeiska minimilöner. De nordiska LO-organisationerna, i samarbete med FAFO, kommer att genomföra en omfattande utredning om europeiska minimilöner, som kommer att ligga till grund för det nordiska arbetet. Planen är sedan att hålla ett gemensamt seminarium med utredarna i januari 2012, som en sista avstämning inför EFS' vinterskola.

Gröna jobb och grön ekonomi

Klimatfrågan har seglat upp som en centralpolitisk fråga i Norden, liksom i resten av världen. Den fackliga rörelsen i Norden tar de utmaningar som klimathotet innebär på största allvar och ämnar att på ett mer konkret sätt bidra till den nödvändiga klimatomställningen.

NFS' klimatgrupp slutförde under våren 2009 arbetet med en rapport om facket och klimatfrågan, som presenterades på NFS' klimatkonferens i juni samma år. Klimatgruppen återupptar nu sitt arbete, med inriktning på klimatfrågan och konkurrenskraft, samt på fackets roll i utvecklingen av en grönare ekonomi, grönare tillväxt och grönare jobb.

I finanskrisens spår, har fokus på grön ekonomi – omställning av ekonomin åt ett mer miljövänligt håll – ökat internationellt. Grön ekonomi är huvudtemat på FN-konferensen om hållbar utveckling Rio+20, som äger rum i Rio de Janeiro i 2012 – tjugo år efter att FN-toppmötet som la grunden till FN-konventionen om klimatförändringar UNFCCC hölls i samma stad. Det kan därför vara relevant att titta på vad grön ekonomi kan betyda i Norden och ta fram strategier utifrån det. Genom att vara aktiva i att utveckla ett hållbart arbetsliv – både socialt, ekonomiskt och miljömässigt – kan vi bidra till att skydda våra arbetsplatser och medlemmar.

Arbetskraftens rörlighet

Arbetsgruppen för arbetskraftens rörlighet har lagt fram en rapport om arbetskraftens rörlighet och social dumpning, som bl.a. innehåller siffror över arbetsinvandringen inom EU och från tredje land, information om regelverk kring arbetsinvandring från tredje land och dess effekter, utbredning av nya institutioner såsom bemanningsföretag och utlandsregistrerade företag samt tilltag för att begränsa social dumpning. Medlemsförbundens insatser för att rekrytera arbetsinvandrare som medlemmar behandlas också, liksom erfarenheter av gränsöverskridande fackligt medlemskap/samarbete.

Arbetsgruppens arbete ska under våren 2012 följas upp av en NFS-konferens på temat arbetskraftens rörlighet i ett brett perspektiv. Där ska både gränshinder i Norden, arbetskraftens rörlighet i Europa och internationell migration tas upp till diskussion.

Det fortsatta arbetet med arbetskraftens rörlighet bör nu fokusera på arbetet för att undanröja de kvarvarande hindren för en helt gemensam arbetsmarknad i Norden, samt frågor kring global migration och arbetskraftsinvandring från tredje land. Inom Nordiska Ministerrådets ram pågår ett aktivt arbete för att utrota återstående gränshinder inom Norden. NFS ska vara aktivt i denna process och föra fram för de fackliga organisationerna relevanta synpunkter. Beträffande arbetskraftsinvandring från tredjeland finns flera EU-initiativ på området, bl.a. kring säsongsarbete, företagsinterna förflyttningar och ett enat förfarande för utfärdande av uppehålls- och arbetstillstånd. NFS ska noga följa utvecklingen inom EU i dessa frågor. Utbildning och ömsesidigt erkännande av yrkeskvalifikationer är också relevanta frågor som är kopplade till arbetskraftens rörlighet och som åter blir aktuella i EU under 2012. De bör också på något vis tas upp i NFS-sammanhang under 2012.

Jämställdhet

Jämställdhet och kvinnors rättigheter är en förutsättning för ett rättvist samhälle och ett hållbart arbetsliv. Jämställdhetsperspektivet ska därför genomsyra NFS' arbete inom samtliga områden.

NORDEN

NFS företräder medlemsorganisationerna i det nordiska samarbetet och har som organisation ett självständigt mandat att söka påverka Nordiska ministerrådet (NMR) och Nordiska rådet (NR) i enlighet med medlemsorganisationernas intressen.

I enlighet med NFS' framtidsrapport kommer NFS under 2012 att intensifiera arbetet gentemot Nordiska Ministerrådet, där Norge nu tar över ordförandeskapet. Genom de norska medlemsorganisationerna har NFS redan fått möjligheten att bidra med konkreta inspel och initiativ till ordförandeskapsprogrammet. Signalerna från det inkommande norska ordförandeskapet tyder på att vi nu har ett gynnsamt läge att bygga upp tätare band till Nordiska ministerrådet.

Trepartssamarbetet står starkt i Norden och NFS målsättning är att det på sikt ska etableras en formell struktur för samarbete med Nordiska ministerrådet. Ett steg på vägen dit är de trepartsmöten som sedan 2009 hållits på nordisk nivå med de nordiska arbetsmarknadsministrarna. Genom relevanta och kraftfulla inspel ska NFS sträva efter att bli en naturlig partner för NMR i arbetsmarknadsfrågor, mobilitetsfrågor, miljöfrågor och andra för de nordiska facken viktiga frågor. NFS bör även lyfta fram betydelsen av bättre nordisk samordning när det gäller implementeringen av EU-direktiv.

Konkret betyder detta bland annat att representanter för NMR bjuds in till NFS' konferens om arbetskraftens rörlighet och verksamhetskonferensen 2012, samt att NFS i möjligaste mån deltar aktivt i NMRs verksamhet inom NFS' prioriterade områden. NFS' målsättning är också att bli mer involverat i de nordiska regeringarnas samordning kring EU-frågor som rör löntagarnas rättigheter.

NFS ska eftersträva ett nära samarbete med de nordiska yrkessekreterierna och andra närstående organisationer. De nordiska yrkessekreterierna ska bjudas in till NFS' arbetsgrupper, seminarier och konferenser för att åstadkomma ett ömsesidigt utbyte av erfarenheter och så långt möjligt uppnå ett enhetligt agerande i för de nordiska löntagarna viktiga frågor.

Med en mer levande nordisk verksamhet, ska NFS också undersöka möjligheten att ansöka om projektmedel från NMR för specifika projekt, seminarier eller konferenser.

ÖSTERSJÖN

Utvecklingen i Östersjöregionen som helhet är en prioriterad fråga för den fackliga rörelsen i Norden. För NFS' medlemsorganisationer är BASTUN (Baltic Sea Trade Union Network) ett viktigt verktyg för att få till stånd ett erfarenhetsutbyte mellan Östersjöregionens fackliga centralorganisationer och utveckla ett gemensamt förhållningssätt till gemensamma problem.

NFS ska verka för att utveckla BASTUN som ett väl fungerande nätverk för fackliga organisationer i Östersjöregionen. NFS bör lägga särskild vikt vid initiativ som bidrar till att stärka de fackliga rättigheterna och motverka social dumpning, samt till att de fackliga organisationerna i Baltikum kan växa och organisera fler löntagare.

Arbetskraftens rörlighet är en nyckelfråga för NFS när det gäller Östersjöarbetet. Ekonomier och arbetsmarknader runt Östersjön blir allt mer sammanflätade tack vare EU/EES-medlemskapet. Utvecklingen de senaste åren har inneburit att allt fler människor och företag rör sig över gränserna, vilket har bidragit till ekonomisk utveckling. Myntets baksida är dock en ökad förekomst av social dumpning på arbetsmarknaderna i Norden och annat som utmanar de nordiska arbetsmarknadsmodellerna. Arbetskraftens rörlighet blir temat för en NFS-konferens under våren 2012. Tanken är att alla de organisationer som ingår i BASTUN ska bjudas in till denna konferens.

Den ekonomiska krisen har drabbat Östersjöregionen, särskilt de baltiska länderna, hårt och den fackliga rörelsen har ytterligare försvagats i krisens spår. Kränkningar av de fackliga rättigheterna är vardagsmat och trots många försök att försvara löntagarnas intressen i krisen, har medlemsantalet fortsatt att sjunka. Om inte denna utveckling bryts finns nu en reell risk för att flera av Nordens grannländer i praktiken utvecklas till "fackföreningsfria zoner". I samband med BASTUNs vårmöte 2012 är planen att organisera ett seminarium om organisering och föreningsrätt på basis av ILOs konventioner och Europakonventionen.

NFS' Östersjöfond blir ett verktyg för att solidariskt stödja de fackliga organisationerna i Baltikum, Polen och de områden i Ryssland som gränsar till Östersjön i deras kamp för att höja organisationsgraden, stärka det fackliga inflytandet samt för att utveckla välfärden i respektiva länder.

Förberedelser pågår inom Östersjöstaternas råd (CBSS) för ett trepartsforum i Baltikum så att ett fungerande trepartssamarbete kan fortsätta efter att BSLN-projektet avslutas. Planen är att etablera ett *Forum for Social Dialogue in the Baltic Sea Region*, som årligen ska hålla ett rundabordsmöte där representanter för fackliga centralorganisationer, arbetsgivarorganisationer och regeringar (arbetsmarknadsministrar), samt parlamenten (Parlamentariska Östersjökonferensen, BSPC) möts. CBSS' kansli i Stockholm ansvarar för

sekretariatsfunktionen från 2013. Under 2012 har NFS' kansli sagt sig villigt att stödja processen att organisera ett första rundabordssamtal.

Med tanke på BASTUNs strategiska betydelse som kanal för NFS' östersjöarbete, är NFS mål under 2012 att lyfta nätverket innehålls- och formmässigt. BASTUN kan till exempel bli ett forum för att diskutera aktuella frågor inom ILO och PERC, samt för att följa upp och påverka politiska EU-satsningar inom Östersjöstrategin och den Nordliga dimensionen. Från halvårsskiftet 2012 har Ryssland ordförandeskapet i BASTUN, vilket också ger möjligheten att tydligare lyfta fram Ryssland och Nordkalotten i nätverkets arbete.

Flera av de nordiska yrkessekretariaten har idag egna aktiviteter i främst Baltikum och det är därför önskvärt med en bättre erfarenhetsutväxling.

EUROPA

Inom Europafacket utgör NFS en nordisk arena för medlemsorganisationernas samarbete och koordinerar deras inspel och uppträdanden när det mandatet ges.

För NFS' del måste Europaarbetet ha fortsatt hög prioritet. Navet i detta arbete är Europautskottet, som inför EFS styrelsemöten diskuterar och samordnar relevanta punkter på EFS-mötets dagordning. Men Europautskottet diskuterar också EU-frågor i ett mer långsiktigt perspektiv och har en viktig roll i att förbereda Europafrågor inför NFS' styrelsemöten.

Ibland kan det vara värdefullt att NFS antar policydokument kring särskilda Europafrågor där samsynen är stark. Dessa dokument kan bidra till att sprida nordiskt fackliga åsikter i pågående debatter, där det kan vara en styrka att kunna hänvisa till att den samlade nordiska fackföreningsrörelsen står bakom en viss ståndpunkt. De kan också fungera som lättillgängliga argumentsamlingar. Utarbetande av dokument av detta slag ska alltid föregås av beslut i NFS' styrelse, vilken också ska godkänna de färdiga förslagen.

Viktiga kanaler för att påverka sakfrågor i EU är de nationella regeringarna, Europaparlamentet och, när det gäller samordnad implementering av EU-direktiv, Nordiska ministerrådet. NFS' medlemsorganisationer ansvarar för de politiska kontakterna med regeringar och Europaparlamentariker. Även i dessa kontakter kan det dock vara en fördel att kunna presentera förslag och synpunkter som en samlad nordisk fackföreningsrörelse står bakom.

Under våren 2012 är Danmark ordförande i EU. Detta bör ses som en angelägenhet för hela Norden, och NFS ska tillsammans med medlemsorganisationerna aktivt söka vägar för att inför och under ordförandeskapet föra fram för löntagarna viktiga aspekter på Europasamarbetet. Att Danmark är EU-ordförande borde också öka intresset för Europafrågor bland allmänheten och i massmedia, vilket bidrar till att kunskapsnivån höjs.

Ökad kunskap om kollektivavtalsmodellens betydelse för den nordiska samhällsmodellen och konkurrenskraften är en prioriterad fråga i NFS' Europaarbete. Det är av stor vikt för de nordiska länderna att de EU-regler som berör löne- och arbetsvillkor kan genomföras med avtal mellan arbetsmarknadens parter och inte endast, som i de flesta andra EU/EES-länder, med nationell lagstiftning.

KONFERENSER OCH SEMINARIER

Seminarium om minimilöner

NFS har för avsikt att hålla ett seminarium tillsammans med forskningsorganet FAFO kring den utredning om europeiska minimilöner som FAFO ska göra på uppdrag av de nordiska LO-organisationerna. Planen är att seminariet ska äga rum i januari 2012 som en sista avstämning inför EFS' vinterskola, där frågan om en gemensam europeisk arbetsmarknad och minimilöner behandlas.

Konferens om arbetskraftens rörlighet

Arbetskraftens rörlighet i ett brett perspektiv är temat för vårens stora NFS-konferens. Där ska både gränshinder i Norden, arbetskraftens rörlighet i Europa och internationell migration tas upp till diskussion. Förslag finns om att konferensen ska äga rum i Stockholm den 23 april 2012, i samband med NFS' styrelsemöte. Tanken är att ha ett nära samarbete med BASTUN kring denna konferens.

VERKSAMHETSKONFERENSEN - JUBILEUMSKONGRESS

Den 17-19 september 2012 äger NFS' 14:e verksamhetskonferens rum i Ålesund, Norge. Verksamhetskonferensen sammanfaller med NFS' 40-årsjubileum och blir ett bra tillfälle att både dra lärdomar av det förflutna och samtidigt blicka framåt mot nya mål och visioner.

Utifrån NFS mål och syfte, föreslås följande tema för konferensen: Hållbart arbetsliv, ekonomiskt, socialt och miljömässigt.

Temat berör fackliga kärnfrågor, samtidigt som det har en tydlig koppling till arbetet i Nordiska ministerrådet. Norges statsminister och nordiska samarbetsminister bjuds in till verksamhetskonferensen, i egenskap av ordförande för Nordiska ministerrådet. På verksamhetskonferensen ska även resultatet av NFS' verksamhet, samt framtida prioriteringar och verksamhetsinriktning, diskuteras.

Verksamhetskonferensens dagordning fastsälls i detalj av NFS' presidium.

I NFS' stadgrupp, som fått i uppdrag att se över stadgarna, finns en idé om att stärka verksamhetskonferensens roll genom att göra om den till en Nordisk Facklig Kongress som hålls vartannat år för att ta fram riktlinjer för verksamheten. Styrelsen skulle dock fortfarande vara det högsta beslutande organet och ta det formella beslutet om riktlinjerna. Ändringarna skulle kunna höja statusen på verksamhetskonferensen och göra att NFS verksamhetskonferenser kom i fas med EFS' kongresser.

NFS' ARBETSFORMER

Inför 40-årsjubileet, tar NFS' sekretariat nya tag med ny personalstyrka och nya grepp på verksamheten. NFS har under hösten fått möjligheten att välkomna två nyrekryterade utredare/handläggare och en ny generalsekreterare tillträder i november. Med NFS nya laguppställning har organisationen fått många färska idéer och tankar kring hur arbetsformerna kan utvecklas framöver.

Fokus ligger nu på nystart och förnyelse. Den geografiska uppdelningen på kansliet mellan handläggare för olika geografiska områden luckras upp för att integrera de frågor som NFS

arbetar med bättre i varandra, samt för att utnyttja kansliets begränsade resurser på ett optimalt sätt. Arbetssättet blir alltså mer projektliknande.

Framtidsgruppens arbete har bl.a. resulterat i en översyn av NFS' stadgar, vilket kommer tydliggöra NFS' syfte, uppdrag och mandat. För NFS' sekretariat kan de nya stadgarna utgöra viktig vägledning i det dagliga arbetet.

Sekretariatets ambition är att i ännu högre grad bli en tillgång för medlemsorganisationerna genom att leverera proffsigt underlag för aktuella frågor. På de områden där Sekretariatet koordinerar de nordiska fackliga organisationernas agerande på den internationella arenan, ska detta ske genom ett lyssnande förhållningssätt. Tydlig och bra kommunikationen med medlemsorganisationerna kommer också att prioriteras högt. Hemsidan görs om så att den lösenordsskyddade delen blir mer interaktiv. NFS' arbetsgrupper kan därigenom utföra en del av sitt arbete via interna nätforum. NFS fortsätter skicka ut nyhetsbrev regelbundet men kommer även att prova andra former av kommunikation, t ex enkäter via hemsidan.

KALENDARIUM 2012

Januari	Seminarium om minimilöner	Köpenhamn
7-8 februari	EFS' vinterskola	Köpenhamn
Februari	NFS' strategigrupp	Stockholm
5 mars	NFS' Europautskott	Bryssel
6-7 mars	EFS' styrelsemöte	Bryssel
21-22 mars (prel.)	BASTUN	Tallinn
23 april (prel.)	NFS' konferens	Stockholm
23-24 april	NFS' styrelse	Stockholm
25-28 maj	LO Sveriges kongress	Sverige
4 juni	NFS' Europautskott	Bryssel
5-6 juni	EFS' styrelsemöte	Bryssel
17-19 september	NFS' verksamhetskonferens	Ålesund
Oktober	NFS' strategigrupp	Stockholm
16 oktober	NFS' Europautskott	Bryssel
17-18 oktober	EFS' styrelsemöte	Bryssel
19-20 november	NFS' styrelse	Helsingfors
4 december	NFS' Europautskott	Bryssel
5-6 december	EFS' styrelsemöte	Bryssel